

386. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De handelsbetrekkingen tusschen Nederland en de Vereenigde Staten van Amerika waren geregeld door de verdragen van 1839 en 1852. Door de opzegging op 10 Mei 1919 van eerstgenoemd verdrag ontstond een leemte in de regeling der handelsbetrekkingen tusschen beide landen. Aangezien het verdrag van 1852 speciaal het karakter van een scheepvaartovereenkomst draagt en, voor wat het goederenregime betreft, alleen de gelijke behandeling behelst van de op schepen van de beide verdragspartijen in- en uitgevoerde goederen, bestond sinds 1919 behoefte aan eene nieuwe, meer volledige garanties biedende overeenkomst ten aanzien van den wederzijdschen handel.

In 1923 werd door de Amerikaansche Regeering aan een aantal Europeesche landen, waaronder Nederland, het voorstel gedaan om een handels- en scheepvaartverdrag te sluiten. Dit voorstel was het gevolg van een wijziging van het beginsel van de Amerikaansche handelsverdragspolitiek, dat van voorwaardelijke naar de onvoorwaardelijke meestbegunstiging was overgegaan. Verlaging van het hooge enkelvoudige Amerikaansche tarief van invoerrechten lag toen evenwel niet in de lijn van de Amerikaansche handelspolitiek. De besprekingen, welke over een ontwerp-verdrag tusschen de Nederlandsche en Amerikaansche Regeering waren ingeleid, werden niet voortgezet.

Een gunstige gelegenheid om tot eene regeling van de wederzijdsche handelsbetrekkingen te geraken deed zich voor, toen de op 12 Juni 1934 van kracht geworden machtigingswet wijziging bracht in de Amerikaansche handelsverdragspolitiek en tariefpolitiek. Deze wet machtigt den President reciprociteitsovereenkomsten af te sluiten voor den maximalen duur van drie jaren, deze overeenkomsten zonder nadere goedkeuring van den Senaat bij proclamatie in werking te stellen en daarbij de invoerrechten met ten hoogste 50 procent te verlagen. Goederen welke op de vrije lijst voorkomen, mogen niet belast worden en evenmin mogen belaste goederen door den President overgebracht worden naar de vrije lijst. Hiermede werd een actieve buitenlandsche handelspolitiek als onderdeel van de algemeene herstellpolitiek ingeluid.

Krachtens deze wet werd door den President van de Vereenigde Staten allereerst in onderhandeling getreden met eenige staten van Midden- en Zuid-Amerika, vervolgens met eenige Europeesche landen, van welke België en vervolgens Zweden tot een overeenkomst geraakten.

Inmiddels had de Amerikaansche Regeering ook tot Nederland de uitnoodiging gericht onderhandelingen te voeren over een reciprociteitsovereenkomst. De Nederlandsche Regeering aanvaardde deze uitnoodiging en vereenigde zich met het Amerikaansche voorstel om, vóór de onderhandelingen aan te vangen, een schriftelijke uitwisseling van de wederzijdsche wenschen te doen plaats vinden.

Hierop werd de voorbereiding aan deze zijde actief ter hand genomen, o. a. door de instelling van een studiecommissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken Departementen, van de Nederlandsch-Amerikaansche Kamer van Koophandel en van het Centraal Instituut ter bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en andere landen, terwijl ook de te benoemen leden van de onderhande-

lingsdelegatie van deze studiecommissie deel uitmaakten. Na eenig uitstel, doordat aan Amerikaansche zijde de voorbereiding nog niet beëindigd bleek, kon op 15 Mei 1935 worden overgegaan tot de uitwisseling van de wederzijdsche desideratalijsten. De bestudeering van de Amerikaansche desiderata bracht evenwel aan het licht, dat beide Regeeringen bij de opstelling van de wederzijdsche wenschen van een verschillend standpunt waren uitgegaan. De wenschelijkheid deed zich dan ook gevoelen om voorbesprekingen te houden, teneinde een geschikte basis te vinden voor de onderhandelingen. Bij deze besprekingen, welke op 2 Augustus 1935 te Washington aanvingen, bleek de mogelijkheid om op een bepaalden grondslag tot onderhandelingen over te gaan. De onderhandelingen, die vervolgens werden gevoerd door eene delegatie, onder leiding van den heer A. TH. LAMPING, Directeur van de Handelsaccorden, leidden tenslotte tot overeenstemming over een verdrag, dat op 20 December 1935 werd onderteekend en waarvan bij het onderhavige wetsontwerp de goedkeuring van de Staten-Generaal wordt gevraagd.

Van dit verdrag mag eene stijging van den uitvoer naar de Vereenigde Staten van de betrokken Nederlandsche en Nederlandsch-Indische producten worden verwacht. Sterk was deze uitvoer sinds 1929 zoowel voor het moederland als voor de overzeesche gebiedsdeelen teruggelopen, niet alleen tengevolge van den algemeenen teruggang van den wereldhandel, doch in niet mindere mate ook tengevolge van het, in 1930 veelal tot prohibitieve hoogte opgetrokken, Amerikaansche tarief van invoerrechten. De Nederlandsche uitvoer daalde tengevolge van gemelde omstandigheden van f 71 080 000 in 1929 tot f 22 474 000 in 1934; voor Nederlandsch-Indië bedragen deze cijfers respectievelijk f 165 278 000 en f 55 654 000; de uitvoer van Suriname daalde van f 3 049 000 in 1929 tot f 1 425 000 in 1933. Doch niet alleen de uitvoer vertoont deze sterk dalende lijn; ook de invoer verminderde in sterke mate. Zoo bedroeg de Amerikaansche invoer in Nederland in 1929: f 272 161 000 tegen slechts f 69 205 000 in 1934; voor Nederlandsch-Indië bedragen deze cijfers: f 131 039 000 en f 17 671 000; de Amerikaansche invoer in Suriname daalde van f 2 350 466 in 1929 tot f 973 764 in 1933. De totale uitvoer van het Koninkrijk naar de Vereenigde Staten daalde van f 376 866 000 in 1929 tot f 107 034 000 in 1933; voor den invoer bedragen deze cijfers respectievelijk: f 445 962 000 en f 104 332 000. Naast de mogelijkheid van verruiming van het handelsverkeer met de Vereenigde Staten van Amerika tengevolge van de verlaging van invoerrechten voor een reeks van artikelen, bieden ook de verscheidene bij het verdrag bedongen consolidaties van het huidige Amerikaansche tarief van invoerrechten een garantie tegen verderen achteruitgang van den uitvoer van de betrokken artikelen naar de Vereenigde Staten. Het onderhavige verdrag moet voorts hierom van waarde worden geacht, omdat door de steeds toenemende economische en financieele moeilijkheden (hooge invoerrechten, contingentering, deviezen, clearing), welke de Nederlandsche uitvoerhandel in de meeste Europeesche afzetgebieden heeft te overwinnen, zich steeds meer de behoefte doet gevoelen aan vergrooting van den afzet in andere landen, waar dergelijke moeilijkheden zich niet, of in mindere mate voordoen.

Het onderhavige verdrag regelt de Nederlandsch-Amerikaansche handelsbetrekkingen voor wat het goederenregime betreft, in vollen omvang. Voor de eerste maal wordt bij dit verdrag de onvoorwaardelijke meestbegunstiging in het handelsverkeer tusschen beide landen vastgelegd. Daarnevens heeft de Amerikaansche Regeering voor 52 Nederlandsche en Nederlandsch-Indische uitvoerartikelen de invoerrechten verlaagd, waarbij voor 26 artikelen de maximale verlaging van 50 pct. van het thans van kracht zijnde Amerikaansche invoerrecht werd verkregen; voor 24 andere artikelen werden de invoerrechten of werd de vrijdom van invoerrecht geconsolideerd. De artikelen, herkomstig uit Nederland of Nederlandsch-Indië, welke een verlaging van 50 pct. van het Amerikaansche invoerrecht genieten, zijn de volgende: tulpen-, crocus- en verscheidene andere bloem-

bollen, rozestruiken, blauwmaanzaad, koolzaad, radijszaad, bloemzaden en andere tuinzaden, boerenkoolzaad, mangelwortelzaad, spinaziezaad, spliterwtten, zuurkool, parelgort, bordpapier, geweven etiketten, cacao, cacaooter en chocolade, touw en touwwerk, jenever, Röntgenapparaten, brouwersrijst, Goudsche tabakspijpen, stroochoeden en kajapoeti-olie; eene verlaging van minder dan 50 pct. genieten: tabak, aardappelmeel, dextrine, Goudsche en Edammer kaas, sluitkool, rapenzaad, rutabagazaad, bietenzaad, peenzaad, cichorei wortelen, uien in flesh, haring, trijp (poolweefsels), bristol karton, theobromine cafeïne, eetbare gelatine, geraffineerde glycerine, lithopoon, amyl alcohol, foezelolie, „laundry sour”, ammonium silicofluoride, Haarlemmerolie, essences en amyl acetate. Voor de volgende artikelen zal gedurende den looptijd van het verdrag het huidige Amerikaanse tarief van invoerrechten niet verhoogd kunnen worden: palmolie, tapioca, tapiocameel en cassave, narcissen, karwijzaad, karwijolie, zwavelzure ammoniak, zwavelzure kinine, mollenvellen, kinabast, gutta percha, aloë, gambir, kapok, sisal, copal, citronella olie, sago, sago-meel, reptielhuiden, ongemalen peper, ongemalen notemuskaat, ongemalen foelie, cassia en rotan. Voorts consolideerden de Vereenigde Staten de processing tax op palmolie. Genoemde concessies bestrijken voor wat Nederland betreft \pm 48 pct. van den geheelen Nederlandschen uitvoer naar de Vereenigde Staten; voor Nederlandsch-Indië bedraagt dit percentage \pm 41 pct; voor Nederland en Nederlandsch-Indië tezamen \pm 44 pct. Daartegenover wordt in Nederland voor een 35-tal Amerikaanse uitvoerartikelen het invoerrecht respectievelijk de vrijdom van invoerrecht geconsolideerd, terwijl in Nederlandsch-Indië voor 17 Amerikaanse artikelen het huidige tarief van invoerrechten wordt vastgelegd. Daarnevens zijn op het gebied van de monopolieheffingen in Nederland de volgende concessies aan de Vereenigde Staten van Amerika verleend. De heffing op verse appelen wordt van 4 ct. per kg. bruto op 2 ct. per kg. bruto teruggebracht in de periode van 1 Maart—30 Juni en voor een maximale hoeveelheid van 13 500 ton. Voor de overige maanden van het jaar zal de heffing van 4 ct. gehandhaafd blijven. Voor verse peren geldt hetzelfde als voor verse appelen, met dit verschil, dat de periode, waarin de heffing verlaagd zal worden, op 1 Februari zal aanvangen en dat de onder de verlaagde heffing toelaatbare hoeveelheid 2300 ton bedraagt. De heffing op gedroogde pruimen wordt van 4 ct. per kg. op 2 ct. per kg., die op grapefruit alsmede die op rozijnen van 2 ct. op 1 ct. per kg. verlaagd. De heffing op abrikozenpitten van f 1,50 per 100 kg. bruto komt te vervallen, terwijl de bestaande heffingen op geconserveerde vruchten, asperges in blik en gepelde rijst niet zullen worden verhoogd. Tenslotte werd een regeling getroffen betreffende aankoop van Amerikaanse tarwe en tarwebloem.

Artikelen van het verdrag.

Artikel I.

Dit artikel bevat de algemeene en onvoorwaardelijke meestbegunstiging voor invoerrechten, uitvoerrechten en douaneformaliteiten, enz. alsmede voor alle andere heffingen aan de grens. Een uitzondering is echter gemaakt voor bij uitvoer uit Nederland geheven monopolie-prijsverschillen tusschen Nederland en andere landen, alsook voor de invoerheffing op steenkolen en cokes in de Vereenigde Staten van Amerika. Ernstige pogingen werden gedaan om met betrekking tot laatstgenoemde producten dezelfde gunstige behandeling te verkrijgen als sommige landen o.m. het Vereenigd Koninkrijk, Canada, Frankrijk en België reeds genieten. Aangezien de huidige invoerheffing van 10 dollarcent per 100 lbs. en de vrijstelling daarvan voor landen met een formeel handelsverdrag berust op bepalingen van de Revenue Act 1932 en de President niet de bevoegdheid heeft krachtens de Machtigingswet van 1934, bestaande wetten te wijzigen, bleven deze pogingen vruchteloos. Wel werd een clause opgenomen, waarbij de Nederlandsche

Regering het recht verkrijgt zoowel in Nederland als in Nederlandsch-Indië retorsiemaatregelen te nemen, indien op 1 September 1936 aan deze differentieele behandeling geen einde zal zijn gekomen. Inmiddels is voor het jaar 1936 bij schatkistorder van 6 Februari j.l. Nederland geplaatst op de lijst van landen, welke invoer van steenkolen, cokes en briketten daarvan is vrijgesteld van de invoerheffing.

Artikelen VI en VII.

Deze artikelen bevatten o. a. meestbegunstiging ten aanzien van de instelling van in- en uitvoerverboden en -bepalingen. Tevens regelen zij de contingentteering en wel op de volgende wijze:

A. vastgestelde hoeveelheden voor een aantal thans aan contingentteering in Nederland onderworpen Amerikaanse artikelen, geldende voor den tijd van 1 Februari 1936—1 Februari 1937;

B. autonome contingenten voor de niet met name genoemde artikelen;

C. een proportioneel aandeel in de thans in Nederlandsch-Indië geldende contingentteering van Amerikaanse artikelen;

D. een proportioneel aandeel in de in de toekomst in Nederland of Nederlandsch-Indië in te stellen contingentteering of tariefcontingenteering van artikelen, waarbij Amerika belang heeft;

E. een proportioneel aandeel zoowel voor Nederland als Nederlandsch-Indië bij eventueele contingentteering of tariefcontingenteering in de Vereenigde Staten van Amerika;

F. de mogelijkheid van verlaging of verhooging na 1 Februari 1937, van de thans aan Amerika in Nederland verleende contingenten, op basis van bovenbedoelde proportioneele aandelen, met mogelijkheid van onderhandelingen, welke ingeval geen overeenstemming wordt bereikt, zullen kunnen leiden tot de opzegging van het verdrag;

G. eene regeling inzake de uitputting van contingenten;

H. de toezegging dat voorzover niet anders is overeengekomen, en tenzij bijzondere motieven aanwezig zijn, niet zal worden overgegaan tot contingentteering van de artikelen, vermeld in de lijsten, waarvoor invoerfaciliteiten zijn bedongen.

Artikel X.

Dit artikel opent de mogelijkheid tot overleg over de wijze van toepassing zoowel van de tariefwetgeving, als van de sanitaire wetgeving van beide landen. De door de delegatie voorgestelde instelling van commissies van deskundigen voor beide onderwerpen stuitte, voor zooveel betreft de toepassing van de tariefwetgeving, af op het door de Amerikaanse Regering naar voren gebrachte bezwaar, dat een dergelijke regeling een inbreuk zou beteekenen op haar autonomie. Voor het geval zich bij de toepassing van de sanitaire wetgeving in een van beide landen een geschil voordoet, zal dit geschil krachtens het onderhavige artikel aan een commissie van deskundigen kunnen worden voorgelegd, welke commissie de respectieve Regeringen met het oog op de te nemen beslissing van advies zal dienen.

Artikel XVII.

Dit artikel regelt de voorloopige toepassing, de definitieve inwerkingtreding, den duur en de opzegging van het verdrag. Wat de voorloopige toepassing van de bepalingen van de artikelen I tot en met XVI betreft, zij opgemerkt, dat krachtige pogingen werden aangewend ten einde deze regeling buiten het verdrag te houden en in eene afzonderlijke notawisseling opgenomen te krijgen. Dit voorstel stuitte evenwel af op ernstige bezwaren aan Amerikaanse zijde. De voorloopige

Goedk. van op 20 Dec. 1935 te Washington, D. C., tusschen Nederland en de Ver. Staten van Amerika gesloten Handelsverdrag.

toepassing van de bepalingen van artikelen I tot en met XVI is krachtens dit artikel op 1 Februari 1936 ingegaan. Een maand na de uitwisseling van de Nederlandsche ratificatie-oorkonde en de afkondiging van den President van de Vereenigde Staten van Amerika zal het geheele verdrag definitief in werking treden. Het verdrag zal daarna van kracht blijven tot 1 Januari 1939, tenzij door een van beide partijen wordt gebruik gemaakt van de opzegingsmogelijkheid in de Artikelen I, VI, VII, IX, XII en XIV. De gevallen, welke tot tusschen-tijdsche opzegging kunnen leiden, zijn de volgende:

a. bij voortzetting, na 1 September 1936, van de differentieele behandeling ten aanzien van den Nederlandschen steenkolen- en cokesinvoer in de Vereenigde Staten (krachtens art. I);

b. bij uitblijven van overeenstemming over een eventueele vermindering na 1 Februari 1937 van de voor het eerste verdragsjaar voor Amerika vastgestelde contingenten (krachtens art. VI);

c. bij uitblijven van overeenstemming ten aanzien van bij buitengewone en abnormale omstandigheden ingestelde quantitative beperkingen voor artikelen, voorkomende op de lijsten I en II (krachtens art. VII);

d. bij het ontstaan van een aanzienlijke afwijking in de koersverhouding tusschen de ruilmiddelen van het Koninkrijk en die van de Vereenigde Staten van Amerika (krachtens art. IX);

e. in het geval, dat een van beide Regeeringen eenigen maatregel treft, welke, zonder met de bewoordingen van het verdrag in strijd te zijn, de waarde van het verdrag aanzienlijk vermindert of te niet doet (krachtens art. XII);

f. bij het uitblijven van overeenstemming over de intrekking of wijziging van een verleende concessie voor het geval een derde land van deze concessie het grootste voordeel blijkt te genieten en dientengevolge een buiten verhouding groote toename van den invoer plaats vindt (krachtens art. XIV).

Onverminderd de opzegingsmogelijkheid van voormelde artikelen bestaat na 1 Januari 1939 de mogelijkheid van stilzwijgende verlenging.

Notawisseling betreffende antidumping- en „countervailing”-rechten.

Bij de notawisseling is overeengekomen, dat alvorens door een van beide partijen antidumping- en „countervailing”-rechten zullen worden geheven, de andere Regeering gedurende dertig dagen in de gelegenheid zal worden gesteld terzake voorstellen te doen.

Voorts is bij deze Memorie als bijlage gevoegd de tekst betreffende de omschrijving van Edammer en Gouda kaas. Van Nederlandsche zijde werden ernstige pogingen gedaan om te

komen tot eene bescherming van den naam Edammer en Gouda kaas, teneinde te voorkomen, dat andere landen van de door Nederland verkregen verlaging van het invoerrecht voor kaas zullen kunnen profiteren door namaak Edammer of Gouda kaas naar de Vereenigde Staten te exporteerden. Een bevredigende regeling stuitte echter af op formeele bezwaren van Amerikaansche zijde.

Artikel II van het wetsontwerp.

Ter vermindering van ongewenscht tijdverlies bij het nemen van een eventueele beslissing over tusschentijdsche opzegging of definitieve beëindiging van het handelsverdrag achten ondergeteekenden het in het algemeen gewenscht, dat de Kroon zich reeds aanstonds de bevoegdheid tot opzegging van het verdrag voorbehoudt.

Ten slotte wordt aangeteekend, dat, ofschoon het verdrag voor het Koninkrijk der Nederlanden gesloten is en het onderhavige wetsontwerp, mede gelet op den inhoud van dit verdrag, in belangrijke mate Nederlandsch-Indië betreft, de Volksraad niet in de gelegenheid is gesteld om, in voege als in artikel 71 der Indische Staatsregeling is voorgeschreven, ter zake van advies te dienen, aangezien hier een geval van spoedeischenden aard in den zin van evengemeld artikel aanwezig is. Hierdoor zal het mogelijk zijn tot de spoedige ratificatie van het verdrag te geraken. Vóór de totstandkoming van het verdrag is evenwel met de Indische Regeering daaromtrent voortdurend overleg gepleegd.

*De Minister van Handel, Nijverheid
en Scheepvaart,*
H. GELISSEN.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
DE GRAEFF.

De Minister van Financiën,
OUD.

*De Minister van Landbouw en
Visscherij,*
L. N. DECKERS.

*De Minister van Staat,
Minister van Koloniën,*
H. COLIJN.